

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tribunal Poenitentiae Sev Libri Dvo Prior De Poenitente Ut Reo Posterior De Confessario Ut Judice

Stoz, Matthäus

Anno M.DC.LXXXIX.

§. 7. Per consignificationem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37144

bis : In sensu formali & enuntiativè loquendo nihil scio ex Confessione &c. potest hoc ipsum totum, & quidvis aliud adhuc tantum materialiter proferre ob prædictam causam.

Sed in hoc & priore modo sigillum vel aliud secretum tuendi, ut omnis abusus evitetur, bene observandum est, perleges Fidelitatis ad bonum commune & humanum commercium necessaria neutrum esse licitum, nisi cum his duobus requisitis. 1. ut constet, interrogationem esse injustam; maximè si competens Judex aut legitimus superior interroget; cum pro his eorumque Justitia semper, etiam in dubio, præsumi debeat. Azor. l.c. Reg. 4. 2. ut aliqua quoque necessitas cogat, & nullum aliud super sit medium, quo quis commodè possit suum secretum alienæ notitiæ, & se gravi damno subducere. Sic etiam Laym. lib. 4. tr. 3. cap. 13. n. 11. ad licitum usum æquivocationis requirit causam justæ necessitatis. His ergo observatis, si quis verba proferat vel in aliena significatione, vel in omnino nulla; tunc neque interrogantem injuriâ, neque Rempubl. vitâque socialem damno afficiet majore, quam si prædoni, bona ejus invadere volenti, exponat arcem plumbæ onustam, vel omninò vacuum, eamque prædo arripiat, cum illâque discedat, ratus esse auro vel aliis rebus pretiosis refertam.

§. VII.

Per consignificationem.

274. Quintus denique modus sigillum vel aliud secretum servandi contra eos, qui injustis interrogationibus suis id extorquere conantur, delimitur ex Laym.

lib. 4. tr. 3. cap. 13. n. 7. v. Interim. & Tan. l. c. n. 28. qui ex communi docent, verba sæpe eo modo, & in iis circumstantiis proferri, ut ratione illarum præter id, quod ex vi primæ suæ institutionis & expressè significant, simul etiam significant, & *consignificant* saltem implicite aliquid aliud, ita ut audiens, inquit Laym. cit. n. 7. saltem generatim & confusè id facillè hinc & nunc advertere possit; & ab eodem, juxta Tan. etiam rationabiliter deberet tunc apprehendi & cognosci; maximè cum usus & consuetudo ita fert, ut homines per talia verba in talibus circumstantiis prolata communiter velint plus aliquid significare, quam alioquin ex sua impositione significarent. Jam autem quòd licitè, aliquis loqui possit alteri, si id, quod dicit, verum sit accipiendo verba non inordinaria, quam secundum se habent; sed in adventitia illa significatione, quam tantum ex circumstantiis acquirunt, probat Tannerus inde, quia verba rectè & sine mendacio usurpantur in eo sensu (verò) quem audiens ipse percipere potest & debet. Quod si non percipiat, tunc propriâ insentiâ decipitur, inquit Laym, quod justè permittitur, si causa necessitatis postulet.

Jam ergo si Conf. sarius interrogetur de peccatis ex confessione cognitis, potest semper, sive sciat, sive non sciat, liberè, licitèque respondere etiam cum juramento: *nihil scio ex confessione; nihil in ea audiui, &c.* Si enim re ipsa sciat, tunc verum dicit accipiendo verba illa etiam in significatione, quam secundum se habent. Si autem re ipsa sciat, tunc itidem verum dicit, quia eadem verba in his circumstantiis præter significationem

fictionem, quam secundum se habent, simul etiam significant, seu consignant implicite hoc: *ut teneat tibi dicere*. Ratio, qui omnibus jam constat, quod communiter omnes possint, & soleant tale additamentum habere in mente conceptum, quando injustè interrogati de aliquo secreto, quod sine gravi peccato vel damno aperire non possunt, nec etiam aliter occultare, id simpliciter negant; ergo verba, quæ secundum se simplicem negationem significant, hoc ipso jam in talibus circumstantiis, ex usu & consuetudine loquentium, simul etiam illum adjectivum conceptum ita sufficienter significant, ut injustè interrogans posset, & rationabiliter deberet intelligere: imò communiter re ipsa & actu bene intelligit, & propterea variis viis conatur ab ejusmodi verbis consignificatum illud excludere; sed frustra. Est itaque talis negatio Confessarii v.g. omnino vera, non quidem per reservationem mentalem jam supra rejectam, sed ideo, quia illa verba hoc ipsum, quod in mente loquentis superest, & verba prolata secundum se non significant, in istis circumstantiis, ex usu quoque & consuetudine loquentium, simul significant, seu consignant. Et hoc in re non multum abtuli hinc quoque optimè observavit P. Richard. Archdekin in tripart. Theol. p. 3. tr. 3. cap. 4. n. 10.

Quod si aliquis non minùs ineptè quàm impiè ulterius urgeat Confessarium: *an non ita sciat peccatum pœnitentis, ut non teneatur, aut ut non licitè possit dicere; tunc itidem potest, & debet rotundè negare, quia cum in hac quoque quæstione & quavis alia simili maneat adhuc*

eadem circumstantiæ, verba etiam simplicis negationis eodem modo consignant priorem appendicem: *ut teneat dicere*. Et interrogans, quàm parùm verbis vim significandi ab impositione ortam, tam parùm potest illis vim consignantem à circumstantiis proventientem adimere; unde etiam nunquam potest injustam suam interrogationem ita formare, ut non semper adhuc Confessarius possit liberè licitè que rotundè negare.

275. Volui suprâ dictos modos legitime secreta sua contra injustos & violentos Inquisitores tuendi referre, ut & interrogati videant, quàm apertam planamque viam evadendi habeant; & interrogantes agnoscant, quàm irritò conatu tam injustam Inquisitionem instituunt, eamque porrò instituere omittant, memores tandem, quòd nemo ulla ratione & modo cogi possit ad id dicendum aut faciendum, quo sine peccato ipse dicere aut facere; vel alius sine gravi ipsius injuria exigere non potest; cum neque Juramentum, neque ulla lex naturalis, divina aut humana, neque ullum præceptum Superioris possit esse vinculum iniquitatis.

Addo autem hinc, nullatenus esse necessarium, ut Confessarius cum injustè interrogatus dicat: *nihil scio ex confessione de peccato pœnitentis; non est illud mihi confessus, scio mihi id non esse confessum &c.* simul expressè & signatè cogitet de uno vel altero ex relatatis modis, sed sufficit, si animum habeat non mentiendi, & aliquid horum velit dicere in eo sensu, in quo juxta Ecclesiæ usum & DD. mentem cum veritate dici potest.

Omnibus prædictis loquendi modis
ut

P. Sto

Tribu

Pœnitentia

En

11

uti quoque potest pœnitens, cum injustè de suis peccatis confessis interrogatur, si-
ve jam à Confessario, si-ve à quovis alio.
Reginald. lib. 3. n. 24. Bonac. tom. 1.
Disp. 5. q. 6. sect. 5. p. 4. n. 32. & alii. Idem
possunt & ceteri omnes, quos sup. à n. 258.
dixi esse ad sigillum obligatos.

SECTIO VIII.

De Pœna violantium Sigillum, &
Modo procedendi contra illos.

276. Jacobus I. Aragoniæ Rex jussit
cuidam Episcopo, Regis Confessionem
revelanti, linguam sacrilegam à tergo ex-
trahi, ut ex Aldrete refert Fag. Prac. 2.
lib. 6. cap. 7. n. 1. atque fuisse quidem
tanto crimine pœnam condignam, sed
non à legitimo Judice inflictam; intel-
lige nisi fortè reus fuerit antè legitimè
degradatus, & Curia laicali traditus; si-
cut de Rege Christiano præsumi potest
esse factum, quod de Jure faciendum
fuerat.

§. I.

De pœna violantium Sigillum.

In Jure Canonico statutum olim fuit,
ut sacerdos peccata sui pœnitentis malè
revelans deponeretur, & omnibus die-
bus vitæ suæ ignominiosus peregrinaretur.
can. sacerdos. 2. Dist. 6. de Pœnit. Quia
autem tam misera circumvagatio videba-
tur esse dedecori statui Ecclesiastico,
ideo, abrogatâ partim hac pœnâ, decre-
tum est Jure novo cap. Omnis utriusque.
13. de pœnit. & remiss. ut Sacerdos, qui
peccatum in pœnitentia Judicio sibi de-
tectum præsumpserit revelare, non so-
R. P. Stoz. Trib. Pœnit. Lib. II.

lùm à sacerdotali officio deponatur, ve-
rùm etiam ad agendam perpetuam pœni-
tentiam in arctum Monasterium detru-
datur. Sed cum utique etiam Monaste-
riis non admodum sit commodum, tam
impios hospites admittere, ideo pro arcto
Monasterio satius esse viderur, ut substi-
tuatur alius pœnitentiæ locus in arcta
quadam custodia.

Pœna Depositionis & Detractionis est
utraque sententiæ non late, sed tantum
ferendæ, adeoque non incurritur ipso fa-
cto, sed tantum per sententiam Judicis.
Fag. l. c. n. 2. Lug. n. 147. Dian. p. 5. r. 11.
Ref. 51. Judex autem competens non
est Magistratus laicalis, sed tantum Ecce-
siasticus, & quidem ille, cui tanquam
suo Ordinario subjectus est accusatus sa-
cerdos. Bonac. tom. 1. Disp. 5. q. 6. sect. 5. p. 1.
n. 6. Palao cit. p. 19. §. 1. n. 14. & alii. In-
quisitores ubi sunt, nunquam suscipiunt
cognitionem seu discussionem causæ de
revelatione sigilli mera, sed tantum de ea,
quæ est mixta cum hæresi; ut: si quis
revelat sigillum, quia negat Pœnitentiam
esse Sacramentum; vel negat Sacramen-
to Pœnitentiæ esse annexum sigillum, &c.
Dian. p. 4. r. 8. Ref. 95. Bonac. Palao &
alii.

Nonnulli volunt, Confessarium sigilli-
fragum esse etiam irregularem; sed rectè
ex communi negat Fag. l. c. n. 3. dicit-
que Barb. in Collect. ad cit. cap. Omnis
utriusque. id esse improbabile. Bene
quoque negat Fag. n. 9. cum aliis contra
alios, ejusmodi confessarium esse inhabi-
lem ad testimonium dandum in Judicio;
nisi quoad peccatum ex sola confessione
notum.

277. Cum autem in pœnis benignior
Y sit